

Neobyčajná *relikvia zmŕtvychvstania*

Obyvatelia Manoppella sa vždy domnievali, že obraz Kristovej tváre v ich farskom kostole sa zázračne uchoval na šatke, ktorú mal Ježiš v hrobe položenú na hlave a bola svedkom zmŕtvychvstania.

Kostol Svätej tváre v Manopelle.

Kardinál Joachim Meisner pri plátne z Manoppella, 4. apríla 2005

fol. wyd. Polwen

Obyvatelia Manoppella sa vždy domnievali, že obraz Kristovej tváre v ich farskom kostole sa zázračne uchoval na šatke, ktorú mal Ježiš v hrobe položenú na hlave a bola svedkom zmŕtvychvstania.

Klaus Berger, profesor Nového zákona na evanjelickej teologickej fakulte univerzity v Heidelbergu, jeden z najznámejších súčasných nemeckých biblistov a autor početných knižných publikácií, napísal v nemeckom vydaní časopisu Focus, že „obraz Ježišovej tváre z Manoppella je prvá stránka evanjelií. Evanjelium je text a predchádza ho vlastne tento obraz zmŕtvychvstania. (...) Keď podľa židovskej tradície niekto niečo dokazoval pred súdom, potreboval svedectvo dvoch svedkov. V evanjeliu máme dvoch svedkov, Jána a Petra, ale aj dva dôkazy, dva kúsky plátna: Turínske plátno a Tvár z Manoppella. Sú to teda dva skutočné dôkazy

zmŕtvychvstania. Zmŕtvychvstanie je fakt, nie teologická metafora. Zmŕtvychvstanie je realita. Aj o tom hovorí tento obraz z Manoppella“. Pohreb doráňaného a skraveného tela si podľa židovskej tradície vyžadoval množstvo plátna a šatiek. Z úst a nosa umierajúceho Krista vytekalo množstvo krvi. Ktosi z okolostojacich pod krížom mu na tvár pritisol ľanovú šatku. Krvácanie bolo také silné, že šatku bolo treba zložiť a ešte raz pritísnuť na tvár. Táto ľanová šatka s rozmermi 855x525 mm, s mnohými škvrnami od krvi a tekutého séra sa zachovala do našich čias a od 8. storočia sa nachádza v najstaršej pokladnici Španielska, v katedrále v meste Oviedo. Vedecké výskumy dokázali, že táto ľanová tkanina pochádza z 1. storočia. Je to sudarion – čiže šatka, ktorou sa podľa židovskej tradície utierala tvár umierajúceho. Rozmiestnenie krvavých škvŕn

nachádzajúcich sa na šatke z Ovieda sa úplne zhoduje s obrazom tváre na Turínskom plátne. Na oboch plátnach sa nachádza krv skupiny AB, pochádzajúca od toho istého človeka.

Po sňatí z kríža Ježišovo telo zaviniuli najprv do viac ako štvormetrového plátna, nazývaného sindon, a to tak, aby sa podľa židovskej tradície nedotýkali tela holými rukami a aby nebola rozliata žiadna krv. Aby sa mŕtvemu neotvárali ústa, na ich previazanie sa používala iná šatka, tzv. pathil, ktorá je uchovávaná v Charos na juhu Francúzska. Napokon telo zaviniuli do plátna a previazali do kríža širokými plátennými pásmi, pričom ho zvnútra aj zvonka natierali množstvom oleja a voňaviek. Až potom takto celkom zabalené a ako kukla obviazané Ježišovo telo uložili do hrobu a tam na jeho hlavu položili drahocennú šatku

z bisioru. V Jánovom evanjeliu čítame o plátnach v prázdnom Ježišovom hrobe. Podľa tejto správy Peter a „druhý učeník“ bežali zavčas ráno k hrobu, ale ten „druhý učeník“ Petra predbehol: „Nahol sa a videl tam položené plachty; dnu však nevkročil. Potom prišiel aj Šimon Peter, ktorý ho nasledoval a vošiel do hrobu. Videl tam položené plachty aj šatku, ktorú mal Ježiš na hlave. Lenže tá nebola pri plachtách, lež osobitne zvinutá na inom mieste. Vtedy vošiel aj druhý učeník, ten, čo prišiel k hrobu prvý, a videl i uveril“ (Jn 20, 5–8).

Významný znalec gréckeho jazyka Antonio Persili v knihe *Sulle tracce del Risorto* (Tivoli 1988), čerpajúci aj z výsledkov prác iných exegétov a cirkevných otcov (Cyrila Jeruzalemského a Cyrila Alexandrijského), navrhuje korekciu prekladu úryvku *Jánovho evanjelia* (20, 5–8): „Keď sa Ján naklonil, uvidel ležať neporušené plachty a šatku, ktorá bola na jeho hlave, ale tá nebola spadnutá ako plachty, ale hore – na mieste, kde bol Ježiš zavinutý v plachte.“

Keď apoštol Jan uvidel neporušené pohrebné plachty, cez ktoré zázračne preniklo oslávené Ježišovo telo, uveril vo zmŕtvychvstanie, i keď ešte nevidel Zmŕtvychvstalého. Vo chvíli zmŕtvychvstania bolo Ježišovo človečenstvo oslávené a telesne v ňom prebývala celá plnosť božstva (Kol 2, 9). Pohrebné plachty, do ktorých bolo mŕtve Ježišovo telo zavinuté, po jeho zmŕtvychvstani z neho úplne spadli a splasli, nakoľko po preniknutí zmŕtvychvstalého tela zostali prázdne. Len na mieste hlavy si plachta zachovala svoj tvar, lebo toto miesto bolo silno nasiaknuté krvou a voňavými masťami a po vyschnutí stvrdlo ako kartón. Usudzuje sa, že na toto miesto položili šatku zo vzácného bisioru ako znak zvláštnej úcty. Táto vzácna relikvia sa dnes nachádza v Manoppelle. Evanjelista Ján použil zo šiestich gréckych výrazov vyjadrujúcich sloveso vidieť slovo *eiden*, čo znamená „videl a uveril“ (Jn 20, 8). Toto slovo vyjadruje skutočnosť, že ten, čo vidí, aj rozumie. Svätý Ján chcel týmto zdôrazniť, že keď uvidel tvar neporušených plachiet, bolo mu jasné, že Ježišovo telo preniklo tajomným spôsobom cez plachty, a teda Ježiš musel vstať z mŕtvych. Preto keď svätý Ján uvidel v hrobe tvar plachiet, ihneď uveril v jeho zmŕtvychvstanie.

Zmŕtvychvstalý Ježiš nám zanechal neobyčajný znak svojho utrpenia, smrti a zmŕt-

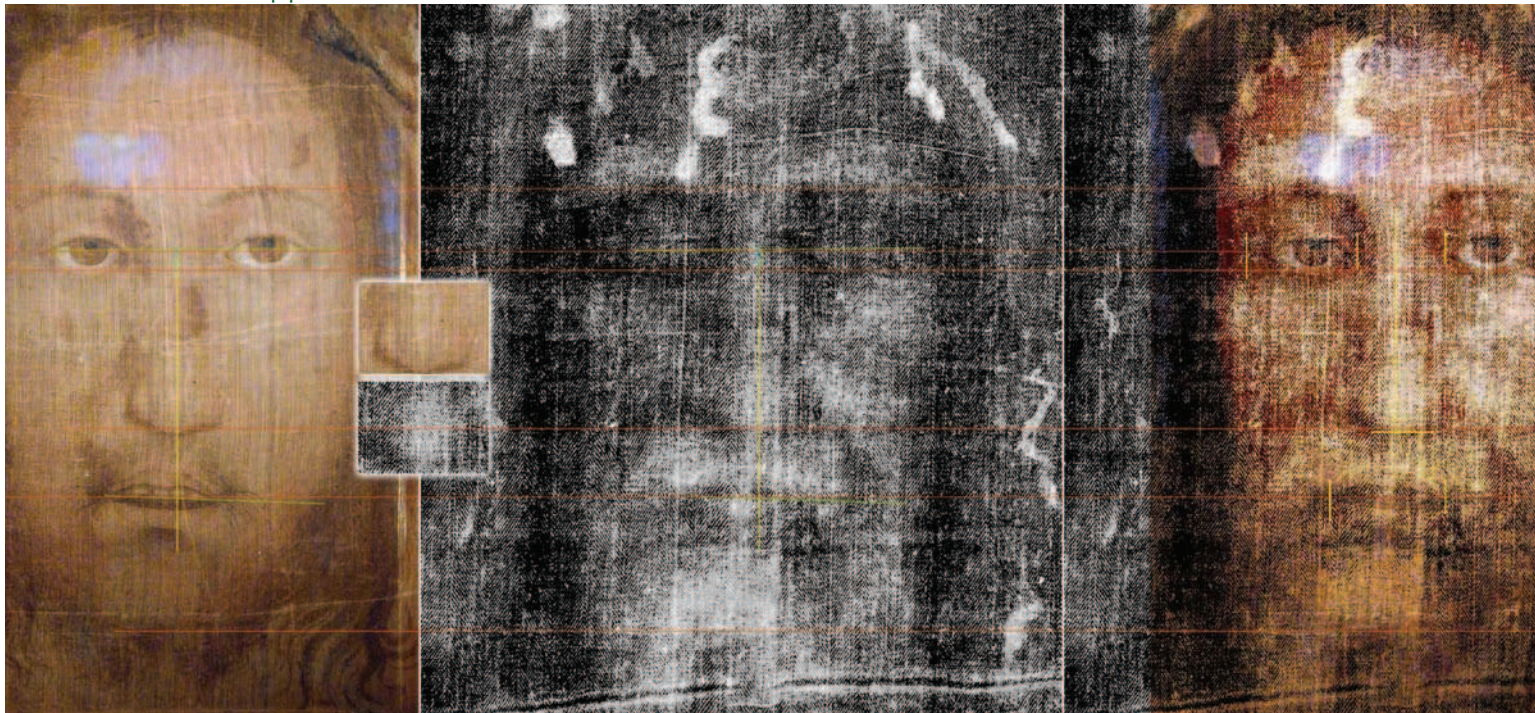
fat. wvd. Folwen

Tvár z Manopella je tvárou Krista, vstávajúceho z mŕtvych, vo chvíli jeho prechodu zo smrti do života. Vtedy sa dialo úplné premenenie Ježišovho tela, stýraného pri mučení a zomieraní na kríži.

vychvstania na zázračnom obraze celého svojho tela, na plátne dlhom 436 cm a širokom 110 cm, do ktorého bolo jeho mŕtve telo zabalené. Na plátne zostal fotografický trojrozmerný negatív prednej a zadnej časti tela, ale početné stopy krvi skupiny AB sú v pozitive. Obraz je anatomicky perfektný a prostriedkami súčasnej vedy sa nedá vytvoriť. Telo muselo preniknúť cez plátno tajomným spôsobom, keďže nenachádzame na ňom nijaké znaky trhania a krvavé škvrny aj štruktúra tkaniny sú neporušené. Svätý Otec Ján Pavol II. nazval Turínske plátno „neobyčajným svedkom Paschy, umučenia, smrti a zmŕtvychvstania“ (13. 4. 1980).

„Pre veriaceho človeka,“ hovorí Ján Pavol II., „je predovšetkým zrkadlom evanjelií. (...) Plátno je skutočne neobyčajným znakom, ktorý nás smeruje ku Kristovi, opravdivému Slovu Otca...“ (24. 5. 1998).

Zmŕtvychvstalý Ježiš nám zanechal obraz svojej tváre aj na šatke z Manopella. Je veľmi pravdepodobné, že vo chvíli zmŕtvychvstania nastalo tajomné žiarenie, ktoré spôsobilo, že na tenučkvej šatke z bisioru, ktorá bola položená na Ježišovej hlave, zostal zaznamenaný obraz jeho tváre. Vedci pripúšťajú, že ten istý druh energie zanechal obraz prednej a zadnej časti mŕtveho tela na Turínskom plátne. ▷

Obe tváre – z Manoppella aj z Turínskeho plátna – vykazujú 100 % zhodu v štruktúre aj v rozmeroch.

Všetko nasvedčuje tomu, že sám vteľený Boh nám zanechal dva ohromujúce obrazy svojej božskej tváre: jeden na Turínskom plátne a druhý na šatke z Manoppella. Sú to záznamy vrcholného bodu ľudských dejín, v ktorom bolo dokonane definitívne víťazstvo nad diablom, hriechom a smrťou. Boží Syn, ktorý sa stal opravdivým človekom, mohol ako Boh zobrať do svojho človečenstva hriechy všetkých ľudí: „Vskutku on niesol naše choroby a našimi bôľmi sa on obťažil“ (Iz 53, 4). Zo života každého človeka vzal na seba všetky hriechy a smrť. Sám bez hriechu nám ukázal, aké strašné utrpenie je hriech. V najväčšom utrpení, v prežívaní najväčšieho zla pri umučení a smrti na kríži bol dokonale poslušný Otcovi. V tejto poslušnosti premohol hriech a smrť a od Otca dostal dar vzkrieseného života.

Podobizeň tváre na šatke z Manoppella a obraz mŕtveho tela na Turínskom plátne nevznikli bezprostredným kontaktom tela s plátnom, ale vďaka zázračnému Božiemu zásahu pri Kristovom zmŕtvychvstaní. Dostali sme zázračný záznam niekoľkých etáp oslávenia Kristovho človečenstva. Na Turínskom plátne máme zachytený obraz ešte mŕtveho Ježišovho tela, ale v momente, keď sa už začínal proces jeho oslávenia. Telo už začínalo emanovať (vyžarovať) tajomnú energiu, ktorá s neobyčajnou precíznosťou zanechala obraz celého tela vo fotografickom negatíve.

Naopak na šatke z Manoppella zostal zachytený výraz tváre už žijúceho Ježiša vo fotografickom pozitíve, ale ešte pred

Pokus o rekonštrukciu spôsobu zavinutia Ježiša do pohrebných plachiet

zakončením procesu jeho oslávenia, nakoľko na tvári vidieť stopy rán a opuchov. Keď vidíme tvár z Manoppella prvý raz, môže sa nám zdať, že nie je taká pekná, ako by sme očakávali. Treba si však uvedomiť, že je to tvár Ježiša vstávajúceho z mŕtvych, teda ešte nie v plnosti oslávenia. Krása zmŕtvychvstalého Ježiša nekonečne prevyšuje všetky naše predstavy. Budeme ho môcť vidieť a v plnosti sa s ním tešiť až v nebi. Na šatke z Manoppella je Kristova tvár vo chvíli jeho prechodu zo smrti do života. Vtedy sa uskutočnil prerod utýraného Ježišovho tela, ktorý „však bol pre-

bodnutý pre naše hriechy, strýznený pre naše nepravosti (...). Nemá podoby ani krásy, aby sme hľadeli na neho, a nemá výzoru, aby sme po ňom túžili. Opovrhnutý a posledný z ľudí (...), pred akým si zakrývajú tvár, opovrhnutý, a preto sme si ho nevážili“ (Iz 53, 5. 2b–3).

Na šatke z Manoppella je tvár Krista vstávajúceho z mŕtvych ešte so stopami umučenia, teda v procese oslávenia, úplného premenenia: „veď toto porušiteľné si musí obliecť neporušiteľnosť a smrteľné si musí obliecť nesmrteľnosť“ (1 Kor 15, 53).

Podľa židovskej tradície na dokázanie niečoho pred súdom boli potrební dvaja svedkovia. Aj tu máme dvoch svedkov, Jána a Petra, ale aj dva dôkazy, dva kúsky plátna: Turínske plátno a Tvár z Manoppella.

Suprapozícia – polozenie dvoch obrazov na seba: Tváre z Manoppella a podobizne z Turínskeho plátna. Potvrdzujú zhodu všetkých proporcií, dokonca aj rán.

Obraz na šatke z Manoppella vzbudzuje dojem, ako keby bol namaľovaný svetlom, mení svoj výraz podľa toho, z akého uhla a pod akým svetlom sa naň pozeráme. V plnej kráse sa zaskveje len pri slnečnom svetle.

Najstarší názov šatky je *acheiropoietos*, čo vyjadruje, že obraz nebol namaľovaný ľudskou rukou, a teda je dielom samotného Boha. Boh nám tu zanechal čitateľný obraz pravdy o svojom vtelení, smrti a zmŕtvychvstání. Týmto obrazom nám jednoznačne potvrdil, že sa stal ozajstným človekom, že vzal na seba naše utrpenie, všetky naše hriechy, skutočne zomrel a vstal z mŕtvych, aby nás oslobodil od hriechu a smrti a priviedol nás k plnosti šťastia v nebi.

Božská tvár z Manoppella je naozaj neobyčajná relikvia Pána vstávajúceho z mŕtvych. Jej najväčším poslaním je poukázať nám na skutočnú prítomnosť Zmŕtvychvstalého v tajomstve Eucharistie. „Eucharistická hostia je ‚chlebom z plátna‘, v ktorom sa ukrýva Boh,“ napísal svätý Tomáš Akvinský. Eucharistia je našim najväčším pokladom, pretože je to sám Ježiš, ktorý sa chce s nami podeliť o svoj oslávený život a chce uzdraviť všetky naše choroby ducha i tela. Svätej Faustine Pán Ježiš povedal: „Túžim sa zjednotiť s ľudskými dušami; je mojou slasťou spájať sa s nimi. Vedz, dcéra moja, že keď prichádzam pri svätom prijímaní do ľudského srdca, mám ruky plné milostí a túžim ich dať tej duši, ale duše nemyslia na mňa, nechávajú

ma samého a zaoberajú sa inými vecami. Ó, ako mi je smutno, že duše nepoznali lásku. Zaochádzajú so mnou ako s čímisi mŕtvym“ (Denníček 1385).

Podobizeň Ježišovej tváre na Turínskom plátne a na šatke z Manoppella, ale predovšetkým v eucharistickej hostii nás všetkých pozýva k dennej vytrvalej modlitbe a adorácii. Avšak „k dokonalému sústredenému rozjímaniu o Pánovej tvári nedospejeme vlastnými silami, ale iba tak, keď sa dáme viesť milosťou. Len zážitok ticha a modlitby nám poskytuje primeraný horizont, v ktorom môže dozrieť a rozvíjať sa najpravdivejšie, najvernejšie a najpriliehavšie poznanie toho tajomstva, ktoré má svoj vrcholný výraz v slávnostnom vyhlásení evanjelistu Jána: ‚A Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami. A my sme uvideli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodný Syn, plný milosti a pravdy‘ (Jn 1, 14)“ (Ján Pavol II., *Novo millennio ineunte*).

Kardinál Meisner z Kolína po prečítaní knihy *Božská tvár; šatka z Manoppella*, napísal: „To, čo sa ma v tejto knihe najviac dotklo, je skutočnosť, že tzv. tvár z Manoppella sa úplne zhoduje s obrazom na Turínskom plátne. Kým v Turíne je tvár maľovaná utrpením, a ako som už povedal, obrazy sa úplne zhodujú, obraz v Manoppelle je maľovaný mocou veľkonočného víťazstva. Boh žije, Kristus vstal z mŕtvych – to je posolstvo tejto knihy. Preto stojí za to prečítať si ju. Je veľkým darom k začiatku nového tisícročia... Vo svojom breviári mám obrázok šatky z Manoppella a skôr, ako sa začnem modliť, vždy sa pozriem do Ježišových očí. A on sa pozerá priamo do nášho srdca. Ježiš sa nepozera ako policajt alebo vyšetrovací dôstojník, ale jeho pohľad nás naplní odvahou. Ak je pravda, že najkratšia cesta spoznania sa dvoch ľudí je pohľad, o čo viac to platí medzi Bohom a človekom! Pohľad je najkratšia cesta spoznania sa Boha s človekom. Musím priznať, že k pochopeniu tejto pravdy mi veľmi pomohlo práve stretnutie so šatkou z Manoppella. Keď sa pozriem na tú tajomnú šatku – ktorá je taká tenká, že z diaľky ju vôbec nevidieť, a aby sme ju mohli uvidieť, musíme sa k nej postaviť na dĺžku natiiahnutej ruky – cítim hlboké vzrušenie. Ježišova tvár z Manoppella sa hlboko vryla do mojej duše.“

P. Mieczysław Piotrowski TChr. ■